

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

SZEMÉLYES ADATOK

Név
Cím
Telefon
E-mail
Születési idő és hely

DR. TÓTH VALÉRIA
4028 DEBRECEN, DAMJANICH U. 35.

toth.valeria@arts.unideb.hu

1971. NOVEMBER 7. BERETTYÓÚJFALU

VÉGZETTSÉG, EGYETEMI TANULMÁNYOK

- 1990–1995
• Elnyert képesítés megnevezése
- Az egyetemi évek alatti tudományos munka
- 1995–1998
- 1998–1999

Kossuth Lajos Tudományegyetem, **magyar–történelem szak**

Magyar nyelv és irodalom–történelem szakos középiskolai tanár

Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (6187/1995B.)

1994–1995: Magyar Nyelvtudományi Tanszék demonstrátora

1993: Árpád-kori folyónevek névtani elemzése (diákköri dolgozat, II. helyezés, Rácz Anitával)

1995: Árpád-kori helynevek névrendszertani vizsgálata (diákköri dolgozat, kiemelt I. díj, Rácz Anitával)

Kossuth Lajos Tudományegyetem, **doktori program** névtani alprogramjának nappali hallgatója

Elnyertem a Soros Alapítvány 1 éves **belföldi doktorandusz ösztöndíját**.

magyar

ANYANYELV

EGYÉB NYELVISMERET

- angol
- orosz

középfok: Origó komplex nyelvvizsga (bizonyítványszám: 915366)

felsőfok: Origó szóbeli nyelvvizsga (bizonyítványszám: 1295774), írásbeli (1288639)

felsőfok: ECL írásbeli nyelvvizsga (bizonyítványszám: P6-059234)

középfok: Államilag elismert C típusú nyelvvizsga (bizonyítványszám: 042274)

MUNKAHELY

- 1999–

Beosztás

Főbb tevékenység

DEBRECENI EGYETEM (KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM) MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK EGYETEMI TANÁR

1995 óta több mint húszféle tárgyat tanítottam nappali (kredites, BA, MA, osztatlan tanárképzés), levelező és PhD-képzés keretében (gyakorlatok, szemináriumok, előadások formájában); hárman írnak a témavezetésemmel doktori disszertációt, öten pedig fokozatot szereztek (ketten közülük jelenleg a tanszék adjunktusai, ketten pedig tudományos (segéd)munkatársak akadémiai kutatócsoportban); 2001 óta vezetek szakdolgozatokat (ezidáig 54 elkészült egyetemi szakdolgozatnak voltam a témavezetője); 10 sikeres (négy első helyet, négy második helyet, egy harmadik helyet, egy különdíjat elért) diákköri dolgozatot irányítottam.

Előadások: A történeti nyelvészet alapjai, Magyar hangtörténet, A magyar nyelvtörténet alapjai. *Szemináriumok, gyakorlatok:* Nyelvészeti filológiai szeminárium, Korai szövegemlékeink, Magyar szórványemlékek, Kódexek, Záródolgozati szeminárium, Régi magyar helynévadás, A magyar helynevek rendszere, A nyelv eredet problémái, A magyar szófajok rendszere, A magyar szókincs története, A magyar szóalkotás rendszere, Lexikológia és lexikográfia, Magyar helyesírás, A történeti helynévkutatás alapjai, A magyar személynevek története, Nyelvtörténeti elemzési gyakorlat, Kutatásmódszertani szeminárium, Szakdolgozati szeminárium (1–3.), Szakdolgozati előkészítő szeminárium (1–2.), Magyar nyelvészet speciálkollégium.

Oktatott tárgyak

Doktori képzés

2001– : a Debreceni Egyetem Nyelvtudományok Doktori Iskola magyar nyelvészeti alprogramjában oktatói feladatokat látok el, 2002-től témavezető vagyok.

2009-től törzstagként veszek részt az iskola működésében.

2015. július 1-jétől a magyar nyelvészeti alprogram vezetője,

2017. október 1.-től pedig a Debreceni Egyetem Nyelvtudományi Doktori Iskola vezetője vagyok.

Fokozatot szerzett doktorandusz hallgatóim (6): Reszegi Katalin (2009), Györfly Erzsébet (2009), Gacsályi-Bába Barbara (2013), Köteles-Szóke Melinda (2013), Pásztor Éva (2013), Ditrói Eszter (2015). További két hallgatóm fokozatszerzés előtt áll.

Rendszeresen szereplek bizottsági tagként és hivatalos bírálóként doktori védéseken és habilitációs eljárásokban a Debreceni Egyetem és az ELTE Doktori és Habilitációs Tanácsának felkérésére.

Doktori órák: Régi magyar helynévadás, Régi magyar személynévadás, Helynévkutatás és hangtörténet, A magyar településnevek alakulásának fő tendenciái, A történeti helynévkutatás alakulásának fő tendenciái, A magyar szókincs története, Régi magyar nyelvmelék mint a nyelvtörténet forrásai, Témavezetői szeminárium.

- 1999. január 1.–2001. dec. 31.
Beosztás

DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK
tanársegéd

- 2002. január 1.–2010. aug. 31.
Beosztás

DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK
adjunktus

- 2010. szeptember 1.–
Beosztás

DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK
docens

- 2016. június 15.–
Beosztás

DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK
egyetemi tanár

- 2015. január 1.–
Beosztás

MTA-DE MAGYAR NYELV- ÉS NÉVTÖRTÉNETI KUTATÓCSOPORT
tudományos főmunkatárs, majd tudományos tanácsadó (félállásban)

- 2010. február 1.–
Tisztség

DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK
tanszékvezető-helyettes

Egyéb egyetemi tevékenység

1999–2008 : a magyar nyelvészeti doktori alprogram titkára
2000–2013: a Magyar Nyelvészeti Intézet tudományos diákkörének vezetője
2010–: az Egyetemi Könyvtári és Kiadói Bizottság tagja
2011–: a DAB Nyelvtudományi Munkabizottságának elnöke
2015–: BTK Doktori Tanácsának tagja
2016–: BTK Habilitációs Tanácsának tagja

Egyéb tevékenység

2010–: az ICOS Nemzetközi Bibliográfiai Bizottságának tagja
2012–: az MTA Magyar Nyelvészeti Munkabizottságának tagja
2014–: a Kiss Lajos-díj Kuratóriumának tagja
2014–: az ICOS (International Committee of Onomastic Sciences) vezetőtestületének tagja
2015–: az MTA Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottságának tagja
2016–: Bolyai János Kutatói Ösztöndíj szakértői kollégiumának tagja

TUDOMÁNYOS FOKOZATOK

- 2000
- 2009
- 2016

PhD. (Debreceni Egyetem, 96/2000. PhD)
HABILITÁCIÓ (Debreceni Egyetem, 19/2009. Hab.)
MTA DOKTORA (MTA, 5352)

TUDOMÁNYOS KUTATÓMUNKA

Fő kutatási területem: *történeti hely- és személynév kutatás, magyar nyelvtörténet.*
A doktori értekezésemet történeti névtanból írtam, s a disszertáció *Névrendszertani vizsgálatok a korai ómagyar korban (Abaúj és Bars vármegye)* címmel 2002 januárjában, az alapjául szolgáló helynévtörténeti szótár (*Az Árpád-kori Abaúj és Bars vármegye helyneveinek történeti-etimológiai szótára*) pedig még 2001 végén napvilágot is látott. Társ szerzője voltam emellett az 1997-ben, 1999-ben, 2012-ben megjelent *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból* című köteteknek (*1. Abaúj–Csongrád vármegye. 2. Doboka–Győr vármegye, 3. Heves–Küküllő vármegye*), valamint a *Korai magyar helynévszótár 1.* kötetének.

Nemzetközi kapcsolatok

Habilitációs értekezésemet a településnevek változásáról írtam, s a témakörben 2008 végén monográfiát jelentettem meg *Településnevek változástipológiája* címmel.

Akadémiai doktori értekezésemet *Személynevek és helynevek rendszerkapcsolatai a régi magyar nyelvben* címmel védtem meg 2016-ban. Értekezésem alapján két monográfiát tettem közzé: *Személynévadás és személynévhasználat az ómagyar korban* (2016) és *Személynévi helynévadás az ómagyar korban* (2017) címmel.

További publikációim ugyancsak névtörténeti–nyelvtörténeti érdeklődéssel készültek: e tanulmányok a helynevek és a személynevek rendszertani jellemzőit, lexikális-morfológiai felépítését, változástípusait, területi elterjedtségének sajátosságait vizsgálták, érintették továbbá a magyar hangtörténet különféle problematikáját.

Tudományos érdeklődésemnek megfelelő előadásokkal több hazai és nemzetközi konferencián is szerepeltem (az utóbbiak közül lásd pl. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus 2001, Jyväskylä; 2006, Debrecen; 2011, Kolozsvár; XXIII. Nemzetközi Névtani Kongresszus [23rd International Congress of Onomastic Sciences] 2008, Toronto; XXIV. Nemzetközi Névtani Kongresszus [24th International Congress of Onomastic Sciences] 2011, Barcelona; XXV. Nemzetközi Névtani Kongresszus [25th International Congress of Onomastic Sciences] 2014, Glasgow; XXVI. Nemzetközi Névtudományi Kongresszus [26th International Congress of Onomastic Sciences], Debrecen, 2017; Névutató tanácskozás [Namenkundliche Jahrestagung] 2009, Lipcse; Trends in Toponymy c. konferencia 2010, Edinburgh, 2012, Bern; Sprachentwicklungen und kulturelle Differenzierungen c. konferencia, Mannheim, 2012; Name and Naming, Baia Mare, 2015; XII. Finnugor Kongresszus (XII. International Congress for Finno-Ugric Studies), Oulu, 2015.

Kutatói tevékenységemhez kapcsolódóan részt veszek több futó és tervezett pályázatban: egy ómagyar kori helynévszótár elkészítésében, a Magyar Digitális Helynévtár munkálataiban, valamint egy uráli névutató programban.

Tagja vagyok a 2013-ban alakult DE-MTA Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoportnak, ahol 2015. január 1-jétől tudományos főmunkatársként, majd 2016. július 1-jétől tudományos tanácsadóként működöm.

Informális munkakapcsolatok és tudományos együttműködés cseh, észt, finn, orosz, német névtanos szakemberekkel és munkacsoportokkal, részben az *Onomastica Uralica* c. periodika, részben a *nemzetközi névtani konferenciák* révén.

Nemzetközi kutatási program keretében, 10 ország névutatóinak részvételével angol nyelvű tanulmánykötetet szerkesztettem, amely 2011-ben *Patrocinny Settlement Names in Europe* címmel jelent meg az *Onomastica Uralica* 8. köteteként.

Tagja vagyok a Nemzetközi Névtudományi Társaság (International Committee of Onomastic Sciences) vezetőtestületének.

A Nemzetközi Névtudományi Társaság (ICOS) *26th International Congress of Onomastic Sciences* (2017. augusztus 27.–szeptember 1.) tudományos szervezőbizottságának koordinátora voltam.

ÖSZTÖNDÍJAK, SIKERES PÁLYÁZATOK

1998–1999. A Soros Alapítvány belföldi doktorandusz ösztöndíja

2005–2007. Bolyai János Kutatási Ösztöndíj (A magyar településnevek változása)

2010. A Debrecen Kultúrájáért Alapítvány Alkotói Ösztöndíja

1997–2000. Ómagyar kori történeti helynévtár, OTKA-pályázat, résztvevő

2001–2004. Korai ómagyar kori helynévszótár 1., OTKA-pályázat, résztvevő

2006–2009. Helynévtörténeti vizsgálatok az ómagyar korból, OTKA-pályázat, résztvevő

1999–2002. Névtudományi kutatások az uráli nyelvek körében, OTKA-pályázat, résztvevő

2003–2007. Névtudományi kutatások az uráli nyelvek körében, OTKA-pályázat, résztvevő

2010–2012. Mai Magyar Digitális Helynévtár, TÁMOP (kutatóegyetemi pályázat), kutatócsoportvezető

2012–2013. Névrendszertani feldolgozások a Kárpát-medence mai helynévkincsének témakörében, OTKA-pályázat (K 100580), vezető kutató

2015–2016. Onomatosystematical procession of the Carpathian basin's modern toponymicon, A Debreceni Egyetem belső kutatási pályázata (RH/751/2015), vezető kutató

ELISMERÉSEK, DÍJAK

2001. Gombocz Zoltán-díj (Magyar Nyelvtudományi Társaság)

2006. Kiss Lajos-díj (a Kiss Lajos-díj Kuratóriuma)

2009. A DE Tudományegyetemi Karok elnökének Elismerő Oklevele.

2011. Mestertanár Aranyérem (Országos Tudományos Diákköri Tanács).

2014. A Debreceni Egyetem Pro Cura Ingenii Díja (a Debreceni Egyetem rektora)

Debrecen, 2017. szeptember 21.